

DRŽAVNI ARHIV U VUKOVARU

INSTITUT DRUŠTVENIH ZNANOSTI IVO PILAR

VODIČ KROZ IZLOŽBENI POSTAV
PROŠLOST, SADAŠNJOST I BUDUĆNOST
VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
U RIJEČI I SLICI

VINKO ŽIVIĆ – PETAR ELEZ

VUKOVAR, 2023.

DRŽAVNI
ARHIV U
VUKOVARU

Institut društvenih znanosti
Institute of Social Sciences
IVO

PILAR

Nakladnik: Državni arhiv u Vukovaru

Sunakladnik: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar

Autori i urednici izložbenog postava i vodiča: Vinko Živić i Petar Elez

Grafičko oblikovanje i tisak: Krešendo, Osijek

ISBN 978-953-7980-34-4

Izložba je realizirana novčanom potporom Vukovarsko-srijemske županije.

SADRŽAJ

I. Uvod	5
II. Srijemska županija – Zapisnici sjednica, (1745. – 1771.). Knjige I. – III.	6
III. Kronika Franjevačkog samostana u Vukovaru, (1722. – 1826.). Knjige I – II.	7
IV. Zavičajnici grada Vinkovaca, 1909. – 1945.	9
V. Memorandumi	10
VI. Arhivska pedagogija	11
VII. Vukovarsko–srijemska županija – Prostor, ljudi, identitet	12
VIII. Kulturni identitet Vukovara – Prilozi za istraživanje baštine i baštinika.	12
IX. Rat, ljudi, brojevi – Vukovar 1991. i danas	14
X. Vukovarsko–srijemska županija – Demografski izazovi, kvaliteta življenja i perspektiva razvoja	15

I.

Uvod

Državni arhiv u Vukovaru osnovan je temeljem Uredbe Vlade Republike Hrvatske 11. siječnja 2007. godine „kao područni državni arhiv, koji obavlja arhivsku službu na području Vukovarsko–srijemske županije“. Dovođenjem projekta rekonstrukcije, obnove, izgradnje i opremanja nove arhivske zgrade u Vukovaru (2017. godine) i projekta adaptacije, opremanja i energetske obnove zgrade Arhivskog sabirnog centra u Vinkovcima (2021. godine) osigurani su, sukladno suvremenim arhivističkim standardima i načelima, adekvatni uvjeti za prikupljanje, čuvanje, zaštitu, obradu, sređivanje i korištenje „domicilnog“ arhivskog gradiva, kao i uvjeti za njegovu znanstveno–stručnu valorizaciju, istraživanje, interpretiranje i baštinsku promidžbu.

U proteklih petnaest godina, otkako samostalno djeluje, Arhiv je realizirao više desetaka kulturnih i znanstvenih programa i projekata. U tom su smislu objavljeni arhivski izvori i znanstvene studije dragocjeni za istraživanje novovjekovne i moderne povijesti Vukovara i Srijema, a osmišljene su i javnosti predstavljene i brojne tematske izložbe i arhivsko–pedagoške radionice. Osim Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, pojedinih gradova i općina te pojedinih znanstvenih i vjerskih institucija, važan i nezaobilazan čimbenik u pružanju redovite financijske,

infrastrukturne i logističke potpore kulturnoj djelatnosti Arhiva također je i Vukovarsko–srijemska županija.

Odlukom Upravnog vijeća Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar iz Zagreba, od 28. rujna 2006. godine, osnovan je Područni centar Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar u Vukovaru, s ciljem obavljanja znanstveno–istraživačkog rada na globalnim, nacionalnim i lokalnim temama, s posebnim naglaskom na Domovinski rat i Vukovarsku bitku, održivi razvoj hrvatskoga Podunavlja, Vukovarsko–srijemske županije i Grada Vukovara te hrvatsku nacionalnu manjinu u Republici Srbiji. U tom kontekstu Institut usko surađuje s Državnim arhivom u Vukovaru na temama iz zavičajne i suvremene povijesti te demografskim, društvenim, kulturološkim i drugim temama važnim za Vukovarsko–srijemsku županiju i Grad Vukovar.

Cilj je ove izložbe, u svjetlu važnih obljetnica: 15. godišnjice osnutka Državnog arhiva u Vukovaru (2007. – 2022.) i 30. godišnjice osnutka i početka službenog poslovanja Vukovarsko–srijemske županije (1992./1993. – 2022./2023.) podsjetiti znanstvenu i stručnu javnost na publikacije Državnog arhiva u Vukovaru i Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar kojima je, zahvaljujući svojoj dalekovidnoj i uspješnoj kulturnoj strategiji, znatan obol dala i Vukovarsko–srijemska županija.

II.

Srijemska županija – Zapisnici sjednica, (1745. – 1771.). Knjige I. – III. Priređivači: Sršan, Stjepan (knj. I.); Dobrica, Ladislav (knj. I., II., III.); Posedi, Ivana (knj. II., III.). Urednik: Prutki, Stjepan. Nakladnik: Državni arhiv u Vukovaru. Sunakladnik: Hrvatski državni arhiv. Vukovar, 2014., 2015., 2016.

U razdoblju od 2014. do 2016. godine, Državni arhiv u Vukovaru publicirao je tri knjige u kojima su objavljeni arhivski izvori važni za proučavanje novovjekovne povijesti srijemskog prostora. Radi se o zapisnicima sjednica skupština Srijemske županije, kao i pojedinih odbora i tijela koji su djelovali u sastavu iste. Navedene zbirke izvora objavljene su u suradnji s Hrvatskim državnim arhivom u čijem se posjedu, naime, i nalazi opsežan i relativno dobro sačuvan arhivski fond: *HR-HDA-31. Srijemska županija. [1563]1745-1849.* Razdoblje obuhvaćeno dosadašnjim izdanjima proteže se od obnove Županije 1745. godine do 1771. godine.

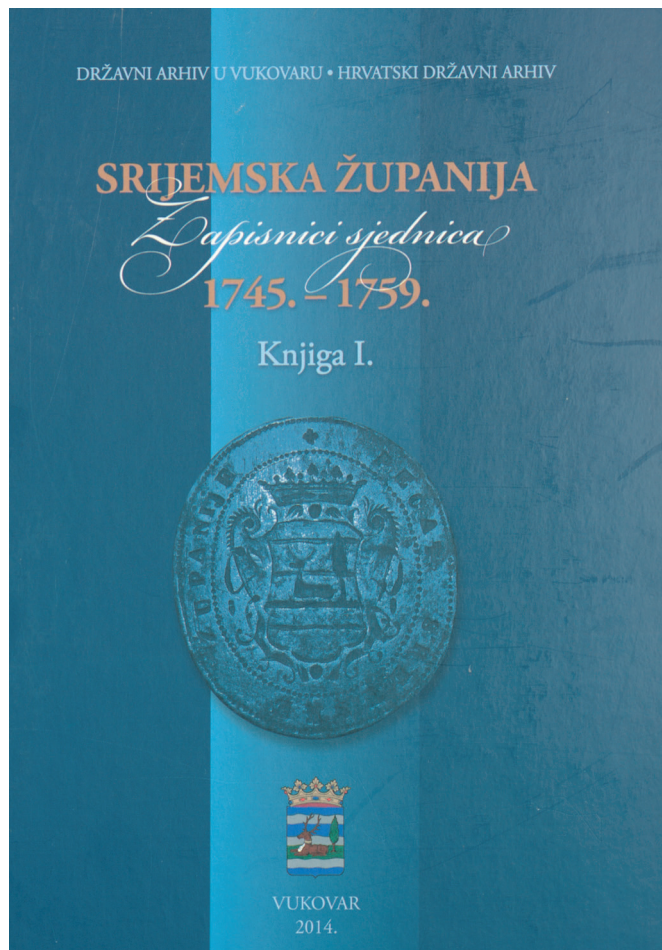
Knjige sadrže prijepise latinskih izvornika županijskih zapisnika, označene i poredane prema datumu i mjestu održavanja skupština, i s uvodnim registama priređivača pisanima na hrvatskom jeziku. U uvodnom dijelu svake knjige, prije prijepisa samih zapisnika, priređivači donose kratak pregled i tumačenje šireg povijesnog konteksta u

kojem se, nakon konačnog oslobođenja Slavonije i Srijema od osmanlijske vlasti krajem 17. stoljeća, odvijao dugotrajni proces njihove reinkorporacije u politički i administrativno-teritorijalni okvir Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije (Hrvatsko-Ugarsko Kraljevstvo), odnosno Austrijskog Carstva (Habsburška Monarhija). Ondje se, među ostalim, objašnjava i prati obnova, organizacija i rad Županije, kao i organizacija županijskog arhiva te s njim povezane arhivske službe, zaslugom koje je velik dio arhivskog fonda nastalog poslovanjem Županije i ostao sačuvan do danas.

Uz metodološko objašnjenje učinjene transkripcije, ova su izdanja obogaćena i pojedinim grafičkim prikazima, kartom Srijemske županije (s kraja 19. stoljeća), kazalima imena, mjesta i odabranih pojmova, popisom korištenih kratica, kao i popisom u to vrijeme korištenih starih mjera.

Zapisnici županijskih skupština pružaju slikovit i raznolik uvid u brojna motrišta života u županiji. Osim raznih odredbi i obavijesti upućivanih županijskim tijelima s viših instanci vlasti (kraljica i carica Marija Terezija, Ugarsko namjesničko vijeće te kasnije Hrvatsko kraljevsko vijeće), u njima pronalazimo i brojne predmete individualnog i lokalnog karaktera koji nam mnogo toga kazuju o vojnim, vjerskim, gospodarskim, društvenim i demografskim prilikama u Srijemu tijekom druge polovice 18. stoljeća.

Naslovnica knjige:
Srijemska županija – Zapisnici sjednica, 1745. – 1759., Knjiga I.

III.

Kronika Franjevačkog samostana u Vukovaru, (1722. – 1826.). Knjige I – II. Priređivači: Dobrica, Ladislav (knj. I); Posedi, Ivana (knj. I); Ušković, Petar (knj. II). Stručni redaktor prijevoda: Demo, Šime (knj. I, II). Urednici: Elez, Petar; Jagodić, Ivica. Nakladnik: Državni arhiv u Vukovaru. Sunakladnik: Franjevački samostan Vukovar. Vukovar, 2020., 2022.

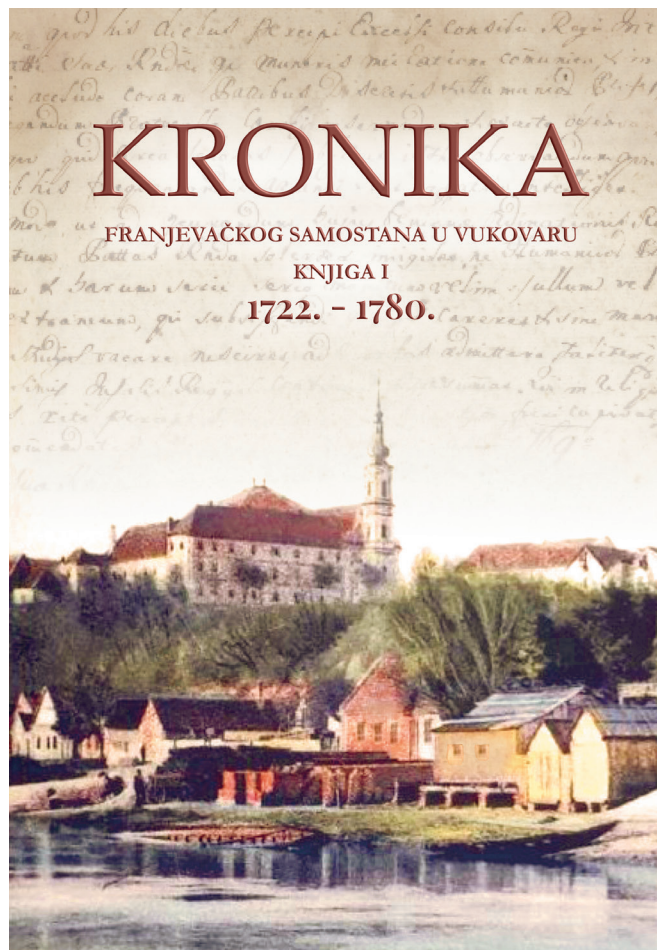
Franjevački samostan u Vukovaru, tijekom svog višestoljetnog postojanja i djelovanja, stvorio je i sačuvaو bogatu zbirku dragocjenih sakralnih i svjetovnih predmeta, umjetnina, arhivskog gradiva, knjiga, inkunabula te ostalih artefakata sakralne provenijencije. Nakon nedavno dovršenog projekta obnove samostana i crkve sv. Filipa i Jakova, oni se mogu поближе pogledati u novootvorenom samostanskom muzeju. Jedan od važnijih povijesnih izvora u samostanskom fundusu, čiji vremenski raspon obuhvaća tri stoljeća, predstavlja samostanska kronika. Ona sadrži redovite i kontinuirane zapise samostanskih kroničara (zapisničara) o događajima u samostanu, kao i u Vukovaru i njegovoj široj srijemskoj okolici. Kronika također dokumentira pastoralnu i odgojno–obrazovnu djelatnost franjevaca (pučka škola i filozofsko učilište pri vukovarskom franjevačkom samostanu).

Izvornik Kronike (uzorno restauriran i digitaliziran) smatra se jednim od najdragocjenijih eksponata samostansko-

ga muzejskog postava, odnosno *Zbirke inkunabula i rijetkih knjižnih izdanja*. Sastoji se od 4 sačuvane knjige (knjiga I: od 1722. do 1826. godine, knjiga II: od 1827. do 1872. godine, knjiga III: od 1873. do 1940. godine, knjiga V: od 1961. do 1997. godine), dok se 4. knjiga, odnosno upisi koji pokrivaju razdoblje Drugoga svjetskog rata i poslijeratno razdoblje (od 1940. do 1960. godine), vodi kao nestala. Sačuvana je ipak knjiga sa 153 stranice pod nazivom *Prilozi ka Kronici samostana Vukovarskog* (od 1940. do 1960.).

Kako bi se ovo korisno gradivo stavilo na raspolaganje istraživačima i znanstvenicima, Državni arhiv u Vukovaru je u suradnji s Franjevačkim samostanom Vukovar i Hrvatskom franjevačkom provincijom sv. Ćirila i Metoda 2020. godine započeo sa sustavnim objavljivanjem samostanske Kronike. Do sada su objavljene 2 knjige, odnosno prva knjiga izvornika Kronike, koje sadržajno pokrivaju razdoblje od 1722. do 1826. godine.

Transkribiranom latinskom tekstu izvornika pridružen je hrvatski prijevod, dok se na kraju djela nalaze dodatci u vidu kronoloških i abecednih popisa provincijalnih ministara, gvardijana (s njihovim životopisima), predavača (lektora), zapisničara, osoba pokopanih u kripti, popisa i tumača uobičajenih starih mjera i vrijednosti te kazala osoba, općih, geografskih i sakralnih pojmova.

Naslovnica knjige:

Kronika Franjevačkog samostana u Vukovaru, 1722. - 1780., Knjiga I.

IV.

Zavičajnici grada Vinkovaca, 1909. – 1945. Priređivač: Prutki, Stjepan. Urednik: Elez, Petar. Nakladnik: Državni arhiv u Vukovaru. Vukovar, 2011.

Tijekom redovnog stručnog nadzora pismohrane Ureda državne uprave Vukovarsko-srijemske županije 2009. godine pronađene su četiri knjige *Zapisnika zavičajnika* upravne općine i grada Vinkovaca s jednom knjigom *Abeceđnog kazala*. To je gradivo od velike važnosti za proučavanje povijesti i demografskih kretanja stanovništva Vinkovaca i vinkovačke okolice u razdoblju od druge polovice 19. do sredine 20. stoljeća.

Usljed korjenitih promjena u društvenim odnosima na prostoru Habsburške Monarhije sredinom 19. stoljeća, upravne općine postaju temeljnim teritorijalno-administrativnim i upravnim jedinicama u zemlji. One su uživale određeni stupanj prava i autonomije, koja se ponajprije očitovala u izboru zastupnika i raspolaganju financijama, dok se status njihovih pripadnika (stanovnika) regulirao zavičajnim pravom.

Prema zakonima iz 1863. godine, odnosno 1880. godine, upravne općine su imale obvezu voditi evidencije osoba koje su „rodom, udajom, izričitim primanjem u svezu zavičajnu ili naseljenjem te stalnim namještenjem u javnu

službu“ u pojedinoj općini uživale zavičajno pravo.

Spomenute knjige zavičajnika sadrže dragocjene podatke o kućevlasnicima, ali i članovima njihovih obitelji i rodbine (poput imena i prezimena, kućnih brojeva, zanimanja, datuma rođenja...), koji su prebivali na području vinkovačke upravne općine / grada Vinkovaca, što je u prvom redu podrazumijevalo slobodan boravak i rad na području općine / grada te osiguranje osnovne materijalne pomoći u slučaju neimaštine.

Naslovnica knjige: *Zavičajnici grada Vinkovaca, 1909. – 1945.*

V.

Memorandumi. Priređivač izložbe i kataloga: Prutki, Stjepan. Urednik izložbenog kataloga: Elez, Petar. Nakladnik: Državni arhiv u Vukovaru. Vukovar, 2012.

Dobar marketing i valjano prezentiranje proizvoda ili usluga, danas je, u većinski digitalnom obliku, sastavni i obavezni dio svakog poslovnog poduhvata. Ta se poslovna praksa, uslijed posljedica industrijskih revolucija, liberalizacije gospodarskog i društvenog života te razvoja prometnih i komunikacijskih tokova uvriježila sredinom 19. stoljeća, a nije zaobišla ni hrvatske krajeve. Dostupnost i lagano korištenje i distribucija papira, dovela je do pojave „memoranduma“ (lat. „memorandus“ – spomena vrijedan), odnosno službenih poslovnih pisama, letaka, plakata i oglasa u novinama i ostalim tiskovinama, koji su tekstem (često umješno stilski oblikovanim), simbolima, likovnim prikazima i tehnikama, „obavještavali“ javnost o pojedinim proizvodima i djelatnostima.

Državni arhiv u Vukovaru je 2012. godine priredio izložbu *Memorandumi* za potrebu koje je korišteno arhivsko gradivo iz arhivske zbirke: HR-DAVU-VK-93. *Memorandumi i osobne isprave. 1858/2006*. U njoj su prikazani primjeri oglasnih materijala raznih vinkovačkih, iločkih, županijskih, vukovarskih i ostalih industrijskih poduzeća, trgovaca, obrtnika, ali i banaka, knjižara, gostionica kao i druš-

tvenih i sportskih društava. Izložbu je popratio i katalog s kratkim osvrtom priređivača te pregledom prikazanih ekspanata. Iako memorandumi u užem smislu ne predstavljaju klasično arhivsko gradivo ipak nam puno toga govore o „duhu vremena“, kao i o društvenim i gospodarskim prilikama u mjestima i sredinama u kojima nastaju i u kojima nastoje proširiti poruke svojih naručitelja i vlasnika.

Naslovnica kataloga izložbe: *Memorandumi*.

VI.

Arhivska pedagogija

Arhivske ustanove u Republici Hrvatskoj, pa tako i Državni arhiv u Vukovaru, uz svoje primarne zadaće (prikupljanje, obrada, zaštita, istraživanje i osiguranje dostupnosti arhivskog gradiva, objava arhivskih izvora te planiranje, osmišljavanje i realizacija kulturno-znanstvenih programa i projekata) sve intenzivnije surađuju s predškolskim, školskim i visokoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama. Spomenuta je suradnja tijesno povezana s razvojem programa arhivske pedagogije čiji je temeljni cilj educiranje, informiranje i poučavanje djece, učenika, studenata, učitelja i profesora, o važnosti i ulozi arhiva u kontekstu nastojanja oko očuvanje nacionalne i zavičajne povijesne i kulturne baštine.

Osim tematskih izložbi, radionica, predavanja, projektnih zadataka i organiziranih posjeta Arhivu, Državni arhiv u Vukovaru je u posljednjih nekoliko godina osmislio i predstavio tri didaktičke igre: *Putovima zavičaja*, *Vinkovci, od davnine* i *Bicikl – ljubavi moja*. Didaktička igra *Putovima zavičaja* je osim toga realizirana i u digitalnoj inačici.

Riječ je o pomoćnim nastavnim sredstvima koja potiču i razvijaju interaktivni pristup nastavi povijesti (ali i drugih nastavnih predmeta) putem kojega učenici (i drugi sudionici) znanje o zavičajnoj prošlosti i kulturnom identitetu Vukovarsko-srijemske županije u prvom redu stežu kroz zabavu, igru, natjecanje i druženje. Spomenute didaktičke

igre su, osim toga, i vrijedan doprinos kulturnoj promidžbi Vukovarsko-srijemske županije, odnosno pojedinih naselja i gradova u njenom sastavu.

Igrača ploča didaktičke igre: *Putovima zavičaja*.

VII.

Vukovarsko-srijemska županija – Prostor, ljudi, identitet. Skupina autora. Urednik: Živić, Dražen. Nakladnici: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar i Vukovarsko-srijemska županija. Zagreb – Vukovar, 2012.

Opsežna znanstvena monografija *Vukovarsko-srijemska županija – Prostor, ljudi, identitet*, objavljena je 2012. godine u nakladi Vukovarsko-srijemske županije i Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar. Za potrebu izrade sveobuhvatne i multidisciplinarnе znanstveno-stručne i razvojne studije, koja je ukoričena u reprezentativno monografsko izdanje, odazvao se veliki broj stručnjaka i znanstvenika, čijih je 38 radova podijeljeno u sedam tematskih cjelina. U njima se portretiraju različiti segmenti društvene i kulturne (u najširem smislu) povijesti Vukovarsko-srijemske županije. Važno je istaknuti kako se ovdje radi o prvoj knjiži znanstvenih radova koja je obuhvatila tako širok raspon tema vezanih za najistočniju hrvatsku županiju.

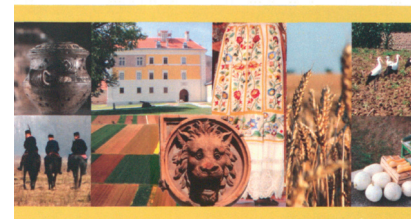
Radovi okupljeni u ovom djelu govore o povijesnim, demografskim, gospodarskim, političkim i društvenim procesima koji su se odvijali na prostoru Vukovarsko-srijemske županije od prapovijesti do suvremenog doba. Ti su procesi obilježili njeno stanovništvo stvaranjem i nasljeđivanjem baštine i identiteta, koji se manifestiraju materijalnom i nematerijalnom baštinom – arhitekturom i spomenici-

ma, ali i običajima, folklorom, tradicijskom književnošću i glazbom. Naravno, vrijednost Županije ne nalazi se samo u prošlosti, već i u sadašnjosti i budućnosti; prepreke, ali i prednosti i perspektive razvoja ovoga kraja teme su završnih tekstova.

Monografija, upotpunjena bogatim znanstvenim aparatom, prateći pravila i metodologiju znanosti i struke, ali i pisana lako razumljivim jezikom, predstavlja odličan izvor informacija o raznovrsnim temama koje obrađuje, radi čega je korisna ne samo znanstvenoj zajednici, već i svima koji bi željeli produbiti svoja znanja o vukovarsko-srijemskom zavičaju.

VUKOVARSKO
SRIJEMSKA
ŽUPANIJA

Prostor, ljudi, identitet

Naslovnica monografije:
*Vukovarsko-srijemska županija – Prostor,
ljudi, identitet.*

VIII.

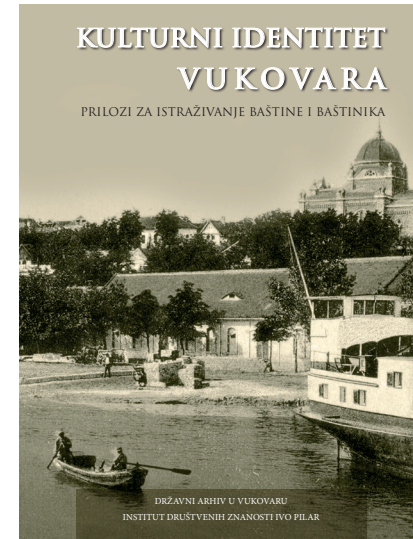
***Kulturni identitet Vukovara – Prilozi za istraživanje baštine i baštinika.* Skupina autora. Urednici: Žanić, Mateo; Elez, Petar. Nakladnik: Državni arhiv u Vukovaru. Sunakladnik: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar. Vukovar, 2021.**

Zbornik radova *Kulturni identitet Vukovara – prilozi za istraživanje baštine i baštinika* nastao je suradnjom Državnog arhiva u Vukovaru i Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar. Ovo djelo, kao što i sam njegov naslov sugerira, predstavlja sažet i kompaktan doprinos proučavanju raznih motrišta, kako vukovarske prošlosti, tako i prošlosti stanovništva Vukovara i vukovarsko-srijemskog kraja. Taj se međusobni odnos stvaranja i nasljedovanja baštine i identiteta grada i njegovih stanovnika tematizira kroz deset autorskih uradaka (poglavlja) u kojima se tumače različite materijalne i nematerijalne „preživjele“ baštinske datosti iz domene demografskog, društvenog i kulturnog života Vukovara.

Razdoblja koja su njima obuhvaćena protežu se od vremena gospodarske i demografske revitalizacije slavonsko-srijemskog prostora oslobođenog od osmanlijske vlasti koncem 17. stoljeća, organizacije Vukovarskog vlastelinstva tijekom prve polovice 18. stoljeća do kompleksnih društveno-političkih i društveno-gospodarskih procesa i zbiivanja tijekom 19. i 20. stoljeća. Zbornik se, gledano u cjeli-

ni temelji na multidisciplinarnom znanstvenom pristupu, što znači da su u njemu zastupljeni različiti znanstveni diskursi, ponajprije diskursi sociologije, demografije, književnosti, kao i gospodarske, kulturne i urbane povijesti Vukovara i njegove okolice.

Iako su autori ove knjige stručnjaci i istraživači s dugogodišnjim iskustvom i radom u područjima svojih znanstvenih interesa, koji su svoje radove upotpunili s odgovarajućim znanstvenim aparatom, kao i značajnim brojem slikovnih i grafičkih priloga, jezgrovit i ne odviše složen način pisanja privući će ne samo znanstvenike već i brojne entuzijaste i zaljubljenike u proučavanje zavičajne povijesti Vukovara.

Naslovnica knjige: *Kulturni identitet Vukovara – Prilozi za istraživanje baštine i baštinika.*

IX.

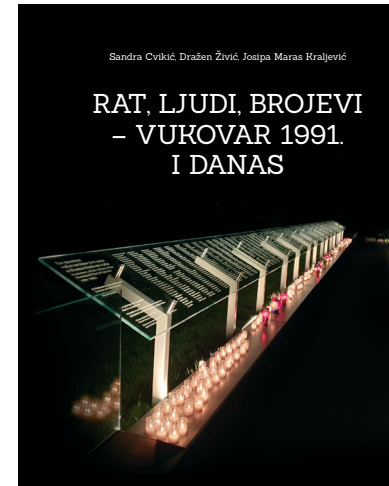
Rat, ljudi, brojevi – Vukovar 1991. i danas. Autori: Cvikić, Sandra; Živić, Dražen; Maras Kraljević, Josipa. Urednik: Elez, Petar. Nakladnik: Državni arhiv u Vukovaru. Sunakladnik: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar. Vukovar, 2021.

Vukovarska je bitka, bilo u pogledu ratnih okolnosti u gradu 1991. godine, bilo u širem kontekstu procesa raspada Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ) i stvaranja samostalne Republike Hrvatske, istraživana, opisana i interpretirana u mnogobrojnim znanstvenim, književnim i umjetničkim ostvarenjima. Knjiga *Rat, ljudi, brojevi – Vukovar 1991. i danas*, na interdisciplinarni i multidisciplinarni način pridonosi sveopćem korpusu dosadašnjih saznanja i razumijevanja o ratnim zbivanjima u Vukovaru 1991. godine, ali i svijesti o kompleksnosti njihova proučavanja. Spomenuto djelo nastaje suradnjom nekih od ključnih institucija koje svoju znanstvenu i izdavačku djelatnost usmjeravaju upravo ka proučavanju uzroka i posljedica Domovinskog rata: Državnog arhiva u Vukovaru, Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar te Hrvatskog memorijalno–dokumentacijskog centra Domovinskog rata.

Temeljni predmet istraživanja ove knjige odnosi se na najporaznije i najbolnije posljedice svakog ratnog sukoba, na ljudsku dimenziju stradalih, nestalih i raseljenih. Svaki od

autora promatra navedenu problematiku iz perspektive jedne od triju znanstvenih disciplina – povijesti, demografije i sociologije, pri čemu se iste međusobno nadopunjuju.

Povjesničarski nam uvod pruža sažeti pregled razvoja velikosrpske ideologije od njenog nastanka do eskalacije sukoba na prostoru država nastalih raspadom SFRJ, kao i opis života u samom gradu tijekom višemjesečnih borbi. Dio knjige koji se bavi demografijom obuhvaća kvantitativno–kvalitativnu analizu i interpretaciju kretanja broja stanovnika Vukovara u razdoblju rata i okupacije te u poslijeratnom razdoblju izrazitih depopulacijskih trendova. Konačno, sociološko poglavlje problematizira odnos društva i politike prema ljudskim žrtvama, posebice u pitanjima razrješenja sudbina nestalih osoba i traženju odgovornosti za počinitelje ratnih zločina.

Naslovnica knjige: *Rat, ljudi, brojevi – Vukovar 1991. i danas.*

X.

Vukovarsko–srijemska županija – Demografski izazovi, kvaliteta življenja i perspektiva razvoja. Skupina autora. Urednik: Živić, Dražen. Nakladnik: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar. Zagreb – Vukovar, 2022.

U suradnji s Vukovarsko–srijemskom županijom, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar je u razdoblju od 2019. do 2021. godine proveo dva znanstveno–istraživačka, interdisciplinarna i multidisciplinarna projekta u kojima su sudjelovali znanstvenici iz područja društvenih znanosti, polja demografije, psihologije i sociologije. Rezultati ovih projekata, utemeljeni na empirijskim kvantitativnim i kvalitativnim istraživanjima provedenim na području Vukovarsko–srijemske županije, proučavanjem domaćih i međunarodnih strateških i razvojnih dokumenata te podataka dobivenih iz izvora službene statistike Republike Hrvatske, ponajprije Popisa stanovništva, kao i podataka vitalne i migracijske statistike, objavljeni su 2022. godine u monografiji: *Vukovarsko–srijemska županija – Demografski izazovi, kvaliteta življenja i perspektiva razvoja*.

Spomenuta su istraživanja za svoj cilj imala istražiti zadovoljstvo i kvalitetu života na području Vukovarsko–srijemske županije, izazove i poteškoće s kojima se susreće ovdašnje stanovništvo i politika, ali i prednosti i perspektive razvoja u budućnosti u kontekstu složene i problemima opterećene demografske slike.

Djelo je podijeljeno u tri veće cjeline. U prvom se dijelu opisuju demografske prilike i trenutni demografski trendovi, koji su obilježeni ponajviše negativnim kretanjem ukupnog broja stanovnika. Drugi dio donosi analize empirijskih istraživanja (anketa, intervju i fokus – grupa) u kojima se ispituju percepcije stanovništva o kvaliteti i zadovoljstvu životom u najširem smislu, njihovom položaju i pripadnosti u zajednici te viziji vlastitog životnog ostvarenja. Posljednji dio odnosi se na proučavanje prepreka i mogućnosti u planiranjima napretka i razvoja Vukovarsko–srijemske županije u budućnosti.

Naslovnica knjige: *Vukovarsko–srijemska županija – Demografski izazovi, kvaliteta življenja i perspektiva razvoja*.

... in eisdem Districtibus de
... Comitatus, Magistratu
... per Stellam 18um
... Cosoniensis, ex parte sua
... Camerarius benigne resolvit

... clementissimam suam
... 1743 fine equi
... Dnos Dnos Comitatus
... S-Utilar, Camerarius

ISBN 978-953-7980-34-4

9 789537 980344